

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: Tereza Janatková

Název práce: Erste Generation der RAF in gewählten Medien

Vedoucí práce: PhDr. Petr Šafařík (IMS FSV UK)

Tomuto posudku jsem nucen předeslat krátký úvod. U téže bakalářské práce jsem byl v lednu 2012 oponentem; u státní bakalářské zkoušky tehdy nebyla obhájena. 13. června 2013, tj. velmi krátce před termínem odevzdávání kvalifikačních prací, jsem od Terezy Janatkové e-mailem obdržel rukopis ke konzultaci spolu s informací, že jsem byl ustanoven novým vedoucím její bakalářské práce. 16. června 2013 jsem diplomantce soubor odeslal s mnoha poznámkami a návrhy k opravám a doplnění. Žádnou jinou konzultaci nad připravovaným textem u mne T. Janatková nevyhledala. *Tímto tedy vyjadřuji své rozpaky nad skutečností, že u této bakalářské práce figuruji jako její vedoucí.*

1. OBSAH A CÍL PRÁCE:

Diplomantka se zabývá historií tzv. první generace Frakce Rudé armády (RAF) a tím, jak o činnosti této teroristické skupiny referovaly v letech 1970-1977 dva československé deníky – Rudé právo a Práce (tato část – tj. rozbor mediálního obrazu daného tématu v československém/českém tisku – je pro studentčin obor povinnou součástí bakalářských prací).

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Titul předložené práce je zavádějící – vystihuje (a ještě nepřesně) jen malou část obsahu. Název navíc máte možným dvojím čtením – někteří z prvních členů RAF, např. Gudrun Ensslinová, Ulrike Meinhofová a Holger Meins, totiž sami pracovali v médiích.

Studentka vycházela jen z velice malého souboru odborné literatury a navíc při tom nadužívala syntézy o dějinách Německa.¹ K dispozici jsou přitom mnohé relevantní, detailněji zacílené práce například od autorů, jako jsou Gisela Diewald-Kerkmannová, Johannes Hürter, Gerd Koenen či Wolfgang Kraushaar, a k mání jsou i knižně vydané prameny.² Škoda je, že diplomantka vůbec nepracovala ani s monografií Dolfa G. Stubergera *Die Tage von Stammheim*³ (tato kniha je přitom snadno dostupná i v Praze – v knihovně Goethova institutu). Kupříkladu tam, kde T. Janatková píše o smrti několika teroristů ve věznici Stammheim, jí mohla Stubergerova monografie pomoci překročit rovinu velmi vágního vyjadřování (str. 32).

Pokus o analýzu mediální reprezentace zvoleného tématu v československém tisku Tereza Janatková pojala s chvályhodnou snahou. Svůj postup ovšem mohla prohloubit, kdyby bývala využila i literaturu z oboru mediálních studií, mj. o metodách výzkumu masmediálních textů.⁴ Svá zjištění měla autorka více propojit s poznatky o dobové československé žurnalistice a propagandě. I tak patří část věnovaná mediálnímu obrazu tématu ve dvou československých denících k nejzdařilejším pasážím textu.

V komentáři použitých zdrojů se studentka sice snažila také o hodnocení, to ale většinou vyznívá triviálně a místy je i nepřesné, jako když například knize Ingrid Gilcher-Holteyové „Hnutí '68

¹ Edgar Wolfrum, *Zdařilá demokracie: dějiny Spolkové republiky Německo od jejích počátků až po dnešek* (Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2008) a Helmut M. Müller, Karl-Friedrich Krieger a Hanna Vollrath, *Dějiny Německa*. (Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999).

² Srov. např. Caroline Harmsen, Ulrike Seyer a Johannes Ullmaier (eds.), *Gudrun Ensslin – Bernward Vesper, "Notstandsgesetze von Deiner Hand". Briefe 1968/1969* (Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2009).

³ Ulf G. Stuberger, *Die Tage von Stammheim: als Augenzeuge beim RAF-Prozess* (München: Herbig, 2007).

⁴ Snadno dostupná je kupříkladu kniha Tomáš Trampota a Martina Vojtěchovská, *Metody výzkumu médií* (Praha: Portál, 2010).

na Západě“ připisuje také *podrobnost*. Ta kniha je syntézou velmi útlou (143 stran v českém vydání z r. 2004) a již kvůli svému žánru *detailnost* nenabízí. U knihy Stefana Austa „Baader Meinhof Komplex“ by se hodilo uvést, že je to pojednání problematické tím, že *neobsahuje* poznámkový aparát a *neuvádí* seznam pramenů. Přitom na Austově knize, která v mnohém nespĺňuje nároky odborné práce, studentka svůj text staví nejvíce.

Dalším dokladem slabín ve výběru zdrojů je to, že autorka v pasáži pojednávající o ústavních zákonech pro případ výjimečného stavu (Notstandsgesetze) odkazuje (a ještě formálně chybně) na velmi stručný didaktický materiál na internetových stránkách Goethova institutu neobsahující autorské údaje ani seznam pramenů (s. 17). Jednoznačně se nejedná o zdroj relevantní pro daný druh pojednání.

Většinu bakalářské práce tvoří povšechné líčení vzniku a činnosti RAF do roku 1977 a náčrty životopisných portrétů několika jejích členů. V první – obsáhlejší – části, věnované rané historii RAF, si studentka nepoložila žádné nosné výzkumné otázky a předložila jen velmi plochou kompilaci.

Životopisné části (str. 21-22) diplomantka vcelku zbytečně zdvojila tím, že je uvedla také v příloze č. 2. Výpovědní hodnota bakalářské práce se tím nijak nezvýšila, vždyť Tereza Janatková ve svém výkladu z hlavního textu na onu přílohu ani neodkazuje, tj. narozdíl od přílohy č. 3 ji smysluplně nevyužívá.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Doprovodný text označený jako abstrakt není ve skutečnosti *abstraktem*, ale *anotací*; v jejím závěru jsou navíc nevhodně uvedeny výzkumné otázky. Rukopisu by prospěla výrazně důkladnější jazyková korektura – obsahuje řadu gramatických a písařských chyb (např. na s. 17).

Pečlivější autokorektura měla vést v poznámkovém aparátu mj. ke zkracování bibl. údajů u bezprostředně následujících odkazů na tytéž zdroje (srov. kupř. pozn. pod čarou č. 25-26 nebo č. 43-45) a k odstranění hypertextového odkazu (pozn. pod čarou č. 23).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Diplomantka velkou část bakalářské práce pojala velmi nenáročnou formou kompilace; text se v řadě pasáží podobá nejjednoduššímu typu referátů, který se hojně objevuje na počátku vysokoškolského studia. Místy je patrné, že Tereza Janatková nedokáže dostatečně posoudit povahu a vhodnost nalezených zdrojů.

Oproti tomu oceňuji snahu, s níž se autorka pokusila o rešerši a analýzu dobových novinových pramenů.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Doporučuji, aby autorka při obhajobě zdůvodnila, proč se tolik věnovala velmi jednoduchému *narativnímu* přístupu k první fázi působení RAF, a aby se z nynějšího odstupu pokusila zamyslet nad tím, jaká další pojetí lze u dané problematiky uplatnit. Navrhuji také, aby Tereza Janatková důkladněji zhodnotila knihu Stefana Austa „Baader Meinhof Komplex“, tj. aby tím doplnila to, co se mělo objevit v komentáři použitých zdrojů.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou *dobře* (3).

Datum: 22. 8. 2013

Podpis: Petr Šafařík